

**ТАБЛИЦЯ ВРАХУВАННЯ / ВІДХИЛЕННЯ ЗАУВАЖЕНЬ, НАДАНИХ СТЕЙКХОЛДЕРАМИ У ПРОЦЕСІ
ОБГОВОРЕННЯ ЗМІН ДО ОПП 2.A2.00.01 ДОШКІЛЬНА ОСВІТА
ДЛЯ ДРУГОГО (МАГІСТЕРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ (2025)**

Від кого	Пропозиції	Відповідь на надану пропозицію
Пропозиції від роботодавців		
<p>Ніна Володимирівна Омельяненко, голова ВГО «Асоціація педагогічних працівників дошкільної освіти»</p> <p>Ольга Дмитрівна Рейпольська, лабораторією дошкільної освіти і виховання Інституту проблем виховання НАПН України, доктор педагогічних наук, професор</p> <p>Лариса Василівна Яременко, директор ЗДО №1 «Орлятко» м. Києва</p>	<p>Ввести до вибіркового блоку дисципліни, що пов'язані з стратегічним плануванням, безпекою в ЗДО та вирішенням конфліктних ситуацій у педагогічному колективі.</p>	<p>Пропозицію відхилено, оскільки у змісті ОК 5 «Організація та управління в системі дошкільної освіти» частково розкриваються питання планування та управління безпекою в ЗДО в умовах війни. У змісті вибіркової дисципліни ВК 2 «Управлінська культура в дошкільній освіті» розглядаються питання ефективної управлінської комунікації, створення безпечного середовища та сприятливого психологічного клімату в колективі ЗДО на засадах травма-інформованого підходу. Змістом вибіркової дисципліни ВК 4 «Підприємницька діяльність в системі дошкільної освіти» передбачено формування компетентності здобувачів щодо стратегічного та тактичного планування в ЗДО.</p>
<p>Узагальнені пропозиції від роботодавців за результатами анкетування</p>	<p>Більше використовувати практичних завдань та кейсів під час освітнього процесу.</p>	<p>Пропозиція приймається частково, оскільки ОПП передбачає значний обсяг практико-орієнтованих завдань. Однак ми погоджуємося з необхідністю їх подальшого розширення. У змісті обов'язкових та вибіркових дисциплін уже закладено: розв'язання</p>

		<p>управлінських кейсів (ОК 5, ВК 2); моделювання освітніх ситуацій у ЗДО в умовах війни; розробку стратегічних і тактичних планів (ВК 4); аналіз реальних випадків з управлінської практики (травма-інформований підхід, безпекове середовище). Усі завдання виробничих практик передбачають вирішення реальних практичних кейсів (аналіз управлінських ситуацій, моделювання комунікації з учасниками освітнього процесу тощо).</p>
	<p>Не вистачає освітніх компонентів, які б формували у здобувачів вищої освіти навички soft skills (навички комунікації, лідерство, здатність брати на себе відповідальність і працювати у критичних умовах, вміння залагоджувати конфлікти, працювати в команді, управляти своїм часом, розуміння важливості дедлайнів, здатність логічно і системно мислити, креативність та інше).</p>	<p>Враховано частково. Програма цілеспрямовано формує необхідні soft skills через зміст фахових дисциплін, виробничих практик та методів навчання. Оскільки ОПП є магістерською, soft skills розвиваються не окремими ОК, а через діяльнісний, інтерактивний та дослідницький підхід, що відповідає стандартам вищої освіти та ринку праці. Наприклад, ОК 1 / ОК 6 «Професійне спілкування іноземною мовою», «Педагогічне партнерство з різними соціальними інституціями» та «Виробнича (педагогічна в ЗДО) практика» формують навички комунікації, роботи в команді, вирішення конфліктів через рольові ігри, моделювання ситуацій, групові проекти, комунікацію в Google Meet, Moodle. ОК 2 / ОК 3 «Технології досліджень в освітній галузі», «Освітологія» тренують логічне та системне мислення, зокрема через аналіз наукових текстів, побудови програми дослідження, розробку моделей освітніх процесів та моніторингу якості. ОК 4 «Інновації в дошкільній освіті» спряє розвитку креативності, готовності до інноваційної діяльності.</p>

		<p>У межах аудиторних занять з ОК 5 «Організація та управління в системі дошкільної освіти», ОК 6 «Педагогічне партнерство з різними соціальними інституціями», ОК 8 «Методика викладання фахових дисциплін» використовуються активні методи навчання, які безпосередньо тренують soft skills: кейс-стаді (критичне мислення, вирішення конфліктів); рольові ігри (комунікація, лідерство); групові проекти (командна робота, відповідальність); дебати (аргументація, логіка). Навички тайм-менеджменту та розуміння дедлайнів формуються у процесі написання кваліфікаційної магістерської роботи, проходження різних видів практик.</p> <p>Окрім того, формування навичок soft skills відбувається у різних видах позааудиторної діяльності: конференції, тренінги, участь у «Родина Hub» (Соціальний проект «З Києвом і для Києва»).</p>
Пропозиції від здобувачів освіти		
<p>Узагальнені пропозиції від здобувачів за результатами анкетування</p>	<p>Зменшити кількість екзаменів з навчальних дисциплін у першому семестрі I курсу у зв'язку із значним обсягом інформаційного матеріалу, який складно опрацювати за короткий міжсесійний період (жовтень-листопад).</p> <p>Включити в програму дисциплін новітні дослідження в галузі дошкільної освіти, дитячої психології, нейропедагогіки.</p>	<p>Враховано в ОПП 2.А2.00.01 Дошкільна освіта (2025). Форму підсумкового контролю «іспит» в ОК6, ОК7 замінено на – «залік».</p> <p>Відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в Київському столичному університеті імені Бориса Грінченка» передбачено щорічне оновлення РПНД (https://cutt.ly/yeOi3cBf).</p>

		<p>Пропозицію враховано на рівні реалізації змісту ОК, зокрема в ОК «Інновації в дошкільній освіті». Запропоновано вибірккову дисципліну до каталогу курсів «Нейропедагогіка дітей раннього та дошкільного віку».</p>
<p>Узагальнені пропозиції від здобувачів за результатами анкетування</p>	<p>Розширити використання травма-інформованого підходу в межах існуючих дисциплін.</p>	<p>Враховано. На Факультеті педагогічної освіти реалізується флагманський проєкт «Травма-інформоване навчання студентів: інноваційно-педагогічні практики, супровід, підтримка».</p> <p>У межах проєкту викладачі застосовують сучасні освітні технології та методи навчання, невід’ємною складовою яких є дотримання принципів травма-інформованого підходу (безпека, довіра та прозорість, підтримка «рівний-рівному», співробітництво, вибір і контроль). ТП реалізується через прозорість і чіткість критеріїв оцінювання навчальних досягнень, чітких дедлайнів, варіативність форм представлення виконаних завдань тощо.</p>
	<p>Розглянути можливість запровадження окремої вибіркової дисципліни, присвяченої організації освітнього процесу в кризових та екстремальних ситуаціях.</p>	<p>Враховано. До каталогу курсів введено дисципліну «Педагогіка здоров’я в кризових ситуаціях».</p>
	<p>Активніше залучати фахівців-практиків та науковців для проведення гостьових лекцій і семінарів із актуальних тем.</p>	<p>Враховано. Гостьова лекція Світлани Федорової-Кірошки, доктора філософії (PhD), директора Пилиповицького ЗДО «Пилипко» Бородянського відділу освіти Бучанського району Київської області (https://surl.li/lwsauv).</p>

		Гостьова лекція Наталії Гавриш, доктора педагогічних наук, професора, професора кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти Факультету педагогічної освіти та соціальної роботи Волинського національного університету імені Лесі Українки (https://surl.li/iodgik).
	Ширше впроваджувати елементи адаптивного навчання.	Ураховано. Впровадження адаптивного навчання для студентів передбачає врахування індивідуального рівня підготовки, темпу засвоєння матеріалу, освітніх потреб та психоемоційного стану кожного здобувача освіти. Цей процес реалізується через впровадження травма-інформованого підходу. Зокрема, початкову діагностику для визначення стартових позицій, диференціацію змісту на обов'язковий та варіативний рівні, надання права вибору форматів опрацювання матеріалу та звітності, використання ЕНК для персоналізації траєкторії навчання, а також гнучке оцінювання з акцентом на зворотний зв'язок. Ключовим принципом є створення безпечного і підтримуючого середовища, де індивідуальні обставини студента (зокрема, поєднання з роботою чи родинними обов'язками) не ігноруються, а враховуються через гнучкі дедлайни, що в результаті оптимізує шлях кожного до досягнення освітніх цілей.
Пропозиції від випускників		
Федорова Світлана, випускниця спеціальності 012 Дошкільна освіта	Під час оновлення змісту ОПП та відповідних ОК враховувати поточні зміни нормативно-правової бази, зокрема нові накази, інструкції, листи	Буде враховано під час вивчення ОК.

	та рекомендації МОН України, Державної служби якості освіти та ін. Це забезпечить актуальність змісту фахових дисциплін і відповідність його чинним вимогам.	
Пропозиції випускників (за результатами анкетування)	Ввести до навчального плану дисципліни «Риторика», «Професійна етика», «Логіка», «Професійна комунікація з батьками».	Пропозицію відхилено. У межах магістерської програми вивчення запропонованих дисциплін є недоцільним, оскільки вони дублюють компетентності, вже сформовані на бакалаврському рівні та в умовах обмеженого кредитного ресурсу витісняють фахові дисципліни, необхідні для підготовки магістра. Водночас ключові аспекти цих курсів інтегровано до змісту вибіркового дисциплін. У межах ВК «Управлінська культура в дошкільній освіті» розглядаються питання професійної етики та ефективної управлінської комунікації; ВК «Педагогічне партнерство з різними соціальними інституціями» передбачає опанування питань педагогічної взаємодії з батьками.
	Ввести до навчального плану дисципліни «Емоційний інтелект і стрес-менеджмент педагога» та «Основи кризової комунікації в освітньому середовищі».	Запропоновані дисципліни інтегровані як окремі теми (або питання) в існуючі обов'язкові та вибіркові компоненти. Це пов'язано з обмеженим загальним обсягом (90 кредитів) та наявністю відповідних за змістом дисциплін. «Емоційний інтелект і стрес-менеджмент педагога» інтегровано в: ОК 7 «Педагогіка і психологія вищої школи» – у контексті регуляції емоцій у професійній діяльності викладача; ОК 6 «Педагогічне партнерство з різними соціальними інституціями» – у контексті партнерської взаємодії та запобігання

		<p>професійному вигоранню; вибірковий блок 1 – як складова ВК 2 «Управлінська культура в дошкільній освіті».</p> <p>«Основи кризової комунікації в освітньому середовищі» інтегровано в: ОК 5 «Організація та управління в системі дошкільної освіти» – модуль «Кадровий менеджмент»; ОК 6 «Педагогічне партнерство з різними соціальними інституціями» – як тема про комунікацію з батьками та громадою в умовах надзвичайних ситуацій; ВК 2 «Управлінська культура в дошкільній освіті» – модуль «Управлінська комунікація як складова управлінської культури фахівців у галузі освіти дітей раннього й дошкільного віку».</p>
	<p>Ввести до навчального плану модулі (або теми) «Психологія травматичних станів (для всіх учасників)», «Психологічна підтримка в укритті», «Психоемоційний стан дітей в період війни», «Домедична допомога».</p>	<p>Відхилено. Запропоновані дисципліни виходять за межі предметної області ОПП. Але в змісті ОК «Педагогічне партнерство з різними соціальними інституціями» згадується про взаємодію з психологічними службами та екстреними службами, але без заглиблення в терапевтичні техніки. «Домедична допомога» частково розглядається в ОК «Людинознавство» (бакалаврський рівень), але може бути рекомендована студентам як окремий сертифікований тренінг (поза ОПП).</p>
	<p>Включити теми (в межах вивчення освітніх компонентів) щодо безпеки освітнього процесу в умовах війни (укриття, алгоритми дій), просування</p>	<p>Теми безпеки в умовах війни розподілені між ОК 5 «Організація та управління в системі дошкільної освіти» («Управління безпекою в ЗДО в умовах війни») та ОК 6 «Педагогічне партнерство з різними соціальними інституціями» (Взаємодія з ДСНС,</p>

	освітніх послуг (створення брендингу ЗДО).	поліцією, військовою адміністрацією, психологічними службами). Просування освітніх послуг (створення брендингу ЗДО) розглядається у вибіркових компонентах до каталогу курсів: «Маркетинг в галузі освіти»; «Брендинг закладу дошкільної освіти».
	Ввести до навчального плану курс «Інклюзивна освіта в дошкільлі».	Питання інклюзивної освіти в дошкільлі розглядаються в ОК 4, ОК5 та ВК 1 «Альтернативна дошкільна освіта». Окрім того, до каталогу курсів запропоновано дотичну вибірку навчальну дисципліну «Управлінський супровід сімей дітей з особливими освітніми потребами».
	Ввести до навчального плану модулі (або теми) «Медіаграмотність у дошкільній освіті», «Штучний інтелект в освіті», «Платформи для роботи з дітьми, що перебувають за кордоном».	Враховано. Запропоновані модулі (або теми) інтегровані у вибірковий компонент ВК 3 «Цифрові технології в дошкільній освіті». Окремі елементи інформаційних та комунікаційних технологій впроваджуються в межах кожного ОК. Також для здобувачів проводяться тренінги, воркшопи, семінари з цифрової грамотності, зокрема, був проведений семінар-практикум на тему «Штучний інтелект в освіті: загроза чи інструмент для підтримки академічної доброчесності», організований Науковим товариством студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених Факультету педагогічної освіти Київського столичного університету імені Бориса Грінченка (https://surl.li/azeagz).

	<p>Доцільно посилити практичну підготовку здобувачів освіти, збільшити кількість тренінгових занять і практико-орієнтованих кейсів, а також забезпечити тіснішу взаємодію із закладами дошкільної освіти для формування актуальних професійних компетентностей.</p>	<p>ОПП передбачено 4 види практики загальним обсягом 18 кредитів, з яких 2 види практик проходять у закладах дошкільної освіти. Магістрантам пропонуються базові ЗДО. За навчальним планом магістратури частка семінарських занять вища, ніж практичних. Однак, семінарські заняття проводяться в інтерактивних формах (кейси, ділові ігри, проекти), що дає практичний результат. Також у межах вивчення ОК проводяться гостьові лекції з практиками дошкільної освіти (https://surl.li/dxnttm). Разом із тим, погоджуємося, що варто збільшити використання практико-орієнтованих кейсів у межах аудиторних занять, активізувати тіснішу взаємодію із ЗДО через запрошення практиків та спільні заходи. Рекомендацію буде враховано під час оновлення ОПП та робочих програм практик.</p>
	<p>Більше уваги звернути на теми, які стосуються взаємодії вихователя з сім'єю вихованців та іншими учасниками освітнього процесу.</p>	<p>Враховано частково. Дана компетентність формується ОПП першого (бакалаврського) рівня. Але в межах дисципліни «Педагогічне партнерство з різними соціальними інституціями» передбачено змістові модулі присвячені запропонованим темам.</p>
	<p>Змінити формат звітності практики: замість звичних презентацій, зробити формат круглого столу після кожного етапу практики – обговорювати актуальні проблеми, цікаві моменти, ділитися досвідом і порадами або</p>	<p>Ураховано. Кафедра дошкільної освіти практикує формат круглого столу (https://surl.li/pxdpvi), а також нетрадиційні форми захисту результатів практики: «Калейдоскоп методичної кухні», звіт-дискусія «Педагогічний батл», відеорефлексія «Мій професійний кейс», рефлексії в соціальних мережах та інші.</p>

	якимись джерелами, які стали в нагоді і можуть допомогти іншим.	
Пропозиції від академічної спільноти		
Адміністрація, завідувачі, гаранті	Внести в ОПП зміни до шифру і найменування галузі знань, коду і найменування спеціальності відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2024 р. № 1021	Враховано в ОПП 2.А2.00.01 Дошкільна освіта (2025).
Дичківська Ілона Миколаївна, завідувач кафедри дошкільної педагогіки і психології та спеціальної освіти імені проф. Т. І. Поніманської, доктор педагогічних наук, професор	Оскільки магістерська програма готує фахівців до викладання у закладах вищої освіти, де здійснюється підготовка майбутніх педагогів для дошкільної освіти, до переліку фахових компетентностей варто включити здатність викладати психолого-педагогічні дисципліни, використовуючи сучасні методи і технології. Ця компетентність забезпечить відповідність результату навчання, визначеному у Стандарті вищої освіти України за спеціальністю 012 «Дошкільна освіта» для другого (магістерського) рівня.	Враховано в ОПП 2.А2.00.01 Дошкільна освіта (2025).
Науково-педагогічні працівники Факультету педагогічної освіти, гарант	Змінити форми підсумкового контролю в ОК1, ОК6, ОК7 з урахуванням побажань здобувачів освіти щодо зменшення	Враховано в ОПП 2.А2.00.01 Дошкільна освіта (2025). Форма підсумкового контролю «іспит» замінено на – «залік».

	навантаження у першому семестрі I курсу.	
	<p>Переглянути ОК освітньо-професійної програми щодо відповідності визначених Стандартом вищої освіти для магістерського рівня вищої освіти результатів навчання та компетентностей.</p>	<p>Враховано в ОПП другого (магістерського) рівня вищої освіти (2025).</p>
	<p>Для забезпечення відповідності результатів навчання освітнім компонентам ОК7, ОК8, ОК11, ВК5, додати до переліку спеціальних (фахових, предметних) компетентностей компетентність КСу 11 «Здатність викладати психолого-педагогічні дисципліни з урахуванням сучасних тенденцій розвитку вищої освіти, інноваційних технологій навчання, професійних інтересів студентів та актуальних викликів дошкільної освіти».</p>	<p>Враховано в ОПП 2.А2.00.01 Дошкільна освіта (2025).</p>

<p>Пропозиції від академічної спільноти (за результатами анкетування)</p>	<p>Доповнити ОПП 2.A2.00.01 Дошкільна освіта другого (магістерського) рівня вищої освіти такими дисциплінами:</p> <ul style="list-style-type: none"> – «Травма-інформована педагогіка в дошкільлі»; – «Педагогічна компаративістика у дошкільній освіті»; – «Інклюзивна освіта»; – «Освітній менеджмент». <p>Розширити вибірково складову дисциплінами:</p> <ul style="list-style-type: none"> – «Психологія управління та антикризове лідерство»; – «Фандрайзинг у дошкільній освіті». 	<p>Враховано частково. На Факультеті педагогічної освіти реалізується флагманський проєкт «Травма-інформоване навчання студентів: інноваційно-педагогічні практики, супровід, підтримка». У межах проєкту викладачі застосовують сучасні освітні технології та методи навчання, невід’ємною складовою яких є дотримання принципів травма-інформованого підходу. Щодо пропозицій введення дисциплін «Травма-інформована педагогіка в дошкільлі», то зазначимо, що до каталогу курсів введено дисципліну «Педагогіка здоров’я в кризових ситуаціях», в межах якої розглядаються питання впливу травми на ігрову, комунікативну та інші види діяльності дітей.</p> <p>Питання інклюзивної освіти в дошкільлі розглядаються в ОК 4, ОК 5 та ВК 1 «Альтернативна дошкільна освіта». Окрім того, до каталогу курсів запропоновано дотичну вибірково навчальну дисципліну «Управлінський супровід сімей дітей з особливими освітніми потребами».</p> <p>ОК 5 «Організація та управління в системі ДО» закладає базову теорію менеджменту освіти, а тому фактично може мати назву «Освітній менеджмент». Інші запропоновані дисципліни можуть бути реалізовані під час формування пропозицій для вибіркового блоку.</p>
<p>Олена Анатоліївна Гнізділова, завідувач кафедри дошкільної освіти Факультету</p>	<p>Додати у розділ ОПП «Викладання та навчання» метод кейсів (case-study) для управлінських дисциплін (ОК 5, ОК 6) та взаємооцінювання (peer-to-</p>	<p>Ураховано.</p>

<p>педагогічної і мистецької освіти Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка, доктор педагогічних наук, професор</p>	<p>peer review) для дослідницьких проєктів, що сприятиме підвищенню академічної доброчесності та критичного мислення.</p>	
<p>Гавриш Наталія Василівна, професор кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки, доктор педагогічних наук, професор</p>	<p>Окремі вибіркові компоненти (ВК 1, 2, 4) дублюють обов'язкову дисципліну «Організація та управління в системі ДО». Поза увагою залишилися гостро актуальні проблеми, пов'язані з діяльністю ЗДО в умовах війни, раннім віком, інклюзією тощо. Назва «Інновації в ДО» є надто узагальненою й не розкриває суті компонента.</p>	<p>Зауваження про дублювання не є критичним, оскільки обов'язкова дисципліна «Організація та управління в системі ДО» закладає базову теорію менеджменту освіти, тоді як ВК1, ВК2, ВК4 забезпечують її прикладне застосування в специфічних контекстах: (альтернативні форми ДО – застосування управління в недержавних, сімейних та інших закладах; управлінська культура – м'які навички керівника: комунікація, етика, стилі лідерства; підприємницька діяльність – відкриття приватного ЗДО, бізнес-планування в ДО). Всі три ВК забезпечують цілісний управлінський профіль та здатність до інноваційного управління в дошкільній освіті. Таким чином, наявність цих ВК підвищує конкурентоспроможність ОПП, а не знижує її якість. Професійна підготовка здобувачів ґрунтується на актуальних тенденціях розвитку теорії та практики дошкільної освіти, зокрема на проблемах діяльності ЗДО в умовах війни, раннього віку, інклюзивної освіти тощо. Урахування цих тенденцій знаходить відображення у змісті фахових освітніх компонентів, завданнях виробничої практики в ЗДО та тематиці</p>

		<p>магістерських досліджень. Відповідна підготовка передбачає засвоєння методології наукового пошуку й опрацювання наукових праць із дотичних проблем. Окрім того, до вибіркового блоку 2 «Вибір з каталогу курсів» входять ВК: «Педагогіка здоров'я в кризових ситуаціях»; «Нейропедагогіка дітей раннього та дошкільного віку»; «Управлінський супровід сімей дітей з особливими освітніми потребами».</p> <p>Назва ОК4 «Інновації в ДО» узагальнена, але це виправдано: 4 модулі охоплюють теорію, практику, середовище та управління інноваціями. Жодна вузча назва (наприклад, «Управління інноваціями» або «Інноваційні технології») не зможе передати повноти змісту. Широка назва забезпечує гнучкість і цілісність формування інноваційної компетентності майбутнього фахівця.</p>
<p>Дичківська Ілона Миколаївна, завідувач кафедри дошкільної педагогіки і психології та спеціальної освіти імені проф. Т. І. Поніманської, доктор педагогічних наук, професор</p>	<p>Структурно-логічна схема має спрощений вигляд, відсутні графічні зв'язки (стрілки, лінії), що ускладнює розуміння логіки вивчення дисциплін. Рекомендовано додати стрілки або лінії залежностей між ОК та міжсеместрові зв'язки.</p>	<p>Ураховано.</p>